

Páris György

a Tudományszervezési és Informatikai Intézet igazgatója

Amikor munkahelyei felől érdeklődtünk, büszkén említette, „életemben sohasem ültem más helyére, mindig olyan beosztásba kerültem, amely korábban nem létezett”. Páris György 1934. november 15-én született, Budapesten. A Fasori Evangélikus Gimnáziumba járt, majd a Madách Imre Gimnáziumban érettségizett. 1958-ban fejezte be tanulmányait az ELTE fizikus szakán. A geofizika iránt érzett vonzódást, így a geofizikai mérésekről írta diplomamunkáját. Ezt követően 1959-ben a Geofizikai Mérőműszerek Gyárába került, az izotóplaboratórium élére. Itt a mélyfúrásoknál használatos, radioaktív elven alapuló műszerek fejlesztésével foglalkozott. A gyár átszervezését követően az Optikai és Finommechanikai Központi Kutató Laboratóriumba került, 1965-től az MTA Műszaki Fizikai Kutató Intézetének tudományos titkára. „Olyan fizikusok, akadémikusok mellett dolgoztam, mint Szigeti György, Winter Ernő, Milner Tivadar. Ezek az esztendőök mindmáig mély nyomokat hagytak bennem” – mondja pályájának erről a szakaszáról.

Újabb váltás 1968-ban: az Akadémia Tudományszervezési Csoportjának munkatársa lett. Amikor a hivatal és az akadémiai testületek szétváltak, Páris György 36 évesen, tudományos fokozat nélkül, a Központi Hivatal természettudományi főosztályának vezetője lett, 1974-ben pedig Polinszky Károly kérésére átkerült az Oktatási Minisztériumba, főosztályvezetői beosztásba. E helyről 1980-ban az akkor megalakult Tudományszervezési és Informatikai Intézet élére helyezték, amelynek minisztériumi főtanácsosként azóta is igazgatója. Ő az iskolai számítógépes program hivatalos apostola. A TIT informatikai bizottságának elnöke és a Neumann János Számítógéptudományi Társaság országos elnökségének is tagja. A fent nevezett társaság Neumann-érmének és az Eötvös Loránd Fizikai Társulat Prometheus-díjának tulajdonosa. Hobbija a kirándulás és az utazás. Öt gyermeket nevel.

- **Miért döntött úgy, hogy felhagy a kutatással, és tudományszervező lesz?**
- Ennek már húsz éve. Az történt, hogy nem tudtam megvalósítani kutatói elképzeléseimet, s így nem volt más választásom, mint pályát változtatni.
- **Kielégíti-e, amit azóta végez?**
- Lételemem a szervezés, mindig is szerettem mozgatni a dolgokat, de az biztos, hogy nem ugyanaz műszert fejleszteni, mint tudományszervezéssel foglalkozni, mert ezek az eredmények nem kézzelfogható formában jelentkeznek, ezért gyakran csak hosszú idő múlva bizonyosodik be, hogy az intézkedéseim helyesek voltak-e. Így azután tulajdonképpen állandóan elégedetlen vagyok. Bár nem mondanék igazat, ha azt állítanám, hogy például az iskolai számítógépes program eddigi eredményei nem lelkesítenek.

- **Minisztériumi főhivatalnokból** lett intézeti igazgató. Ez karrier vagy bukás?
- Semmiképpen nem bukás, 1974 óta ugyanazt végzem, akkor az Oktatási Minisztérium főosztályvezetője voltam, most egy intézetet irányítok. Bizonyos vonatkozásban önállóbb vagyok, mint annak idején voltam a minisztériumban.
- **Mi az, amit feltétlenül saját érdemének tekint?** Van-e olyan vívmány a hazai számítástechnikai kultúrában, amely nem valósult volna meg Ön és az intézet nélkül?
- Inkább azt mondanám, hogy bizonyos dolgok felgyorsultak azáltal, hogy az intézet felkarolta őket. Így jelentős részünk volt abban, hogy a felsőoktatásban kialakultak a területi számítóközpontok, s abban is, hogy az automatizált műszaki tervezés oktatása is tért hódított az országban. Sok más intézménnyel és szervezettel együtt az iskolai számítógépes program beindításának is kezdeményezői voltunk. Mi terjesztettük el a kutatási pályázati rendszert felsőoktatásunkban.
- **Igazgatóként** mi az, amit számon kérnek Öntől?
- Lényegében mindazt, amit az intézet végez. Felelek a számítástechnikai oktatással kapcsolatos programok országos összehangolásáért. Felelős vagyok azért is, hogy az iskolai számítógépes programban minél jobb komputeret, s minél olcsóbban „vessünk be”. A programhoz külföldről érkező számítógépek műszaki átvételét is mi csináljuk. Fontosnak tartom, hogy az intézet a felsőoktatási intézmények kutatómunkájára vonatkozó számos olyan előterjesztést készített, amelyet elfogadtak, és így feladatunk volt az azokban foglaltak megvalósítása. Felelős vagyok a Művelődési Minisztériumhoz tartozó egyetemekről, illetve főiskolákról külföldre kiutazó munkavállalók adminisztratív ügyeinek intézéséért is.
- **Nem érzi-e** ellentmondásnak, hogy lényegében olyasmit propagál, aminek megvalósítására nem áll elegendő pénz rendelkezésre?
- Minden viszonylagos. A kormány most döntött az elektronizálási programról, s ebből kiderült, hogy a korábbi ráfordítások háromszorosát adják erre a célra. Az persze valóban felvethető: miért csak ennyit áldoznak rá, miért nem az összeg négy-ötszörösét? De bele kell törődnünk, hogy e pillanatban az ország teherbíró képességéből ennyire futja.
- **Hogyan vélekedik** azokról a fékekről, amelyek akadályokat gördítenek a hazai számítógépes kultúra térhódítása elé?
- Máig sem értem, miért kell a számítógépek után az oktatásnak még 11 százalékos forgalmi adót is fizetni. A külföldről beszerzett berendezések után vámot kell fizetni, igaz, ha maga az oktatási tárca hozza be azokat az országba, akkor eltekinthetnek a vámtól.
- **Nem érez felelősséget** amiatt, hogy a szoftvereket alkotó szakemberek nálunk úgyszólván parlagon hevernek – vagy exportáljuk őket?

- Vannak olyan feladatok, amelyek megoldásához nincs Magyarországon megfelelő színvonalú gép, s ezért a programok egy részét csak külföldön lehet elkészíteni. Egy másik gond, hogy belföldön túlságosan sok típusú géppel rendelkezünk, s ez szétforgácsolja a fejlesztőkapacitást. A szoftverkészítők pedig, sajnos, elsősorban a kutatás-fejlesztésben érdekeltek, és nem abban, hogy „tömegárut” állítsanak elő.
- **Kitől tanult a legtöbbet?**
- Szigeti György akadémikustól elsősorban emberséget tanultam, Erdey-Grúz Tibortól, az Akadémia egykori főtitkárától precizitást és munkafegyelmet, de említhetném Polinszky Károlyt, Erdei Ferencet, Köpeczi Bélát vagy az OMFB jelenlegi elnökét, Tétényi Pált is. Egytől egyig roppant szigorú főnökök voltak, és magas követelményeket támasztottak.
- **Őn dolgozik számítógéppel?**
- Bármilyen furcsának hangzik is – személyesen nem. Intézetünkben azonban széles körben alkalmazzuk a számítógépeket, az intézeti titkárság dolgozói maguk is számítógépes szövegszerkesztő gépet használnak.
- **Ért-e a számítógépekhez?**
- Igen, azonban munkámban csak a szolgáltatott eredményeket használom fel, elvégre nem lehet mindenki profi számítástechnikus.

1985. december 14.